

Covid-19: Važne informacije o novom virusu korona i o higijeni i pravilima ponašanja

Novi virus korona

Ažurirano dana 29. 10. 2020.

OVAKO ĆEMO SE ZAŠTITITI.

STOP KORONI

Smanjite susrete sa ljudima

Budite na odstojanju.

Nošenje maske obavezno, ukoliko nije moguće držanje odstojanja.

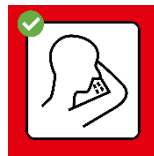
Obavezno nošenje maski na javnom, otvorenom i zatvorenom prostoru, kao i u sredstvima javnog prevoza.

Ukoliko je moguće, radite od kuće.

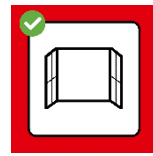
Temeljno perite ruke.

Kašljite i kijajte u maramicu ili pregib ruke.

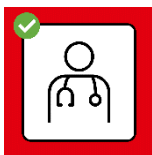
Izbegavajte rukovanje.

Provetravajte prostorije više puta dnevno.

Manifestacije: javne maks. 50 osoba
privatne maks. 10 osoba
okupljanja na javnom prostoru maks. 15 osoba.

Ako primetite simptome bolesti, odmah se testirajte i ostanite kod kuće.

Kako bi se utvrdilo sa kim ste bili u kontaktu, obezbedite što je moguće više kontaktnih podataka.

Kako biste izbegli lance širenja infekcije: preuzmite i aktivirajte aplikaciju SwissCovid.

Ako je nalaz testa pozitivan: Izolacija. Ako ste imali kontakt sa osobom koja ima pozitivan nalaz na testu: Karantin.

Idite u ambulantu ili urgentni centar samo nakon prethodne telefonske najave.

www.foph-coronavirus.ch

Najčešća pitanja i odgovori o novom virusu korona

Krajem 2019. godine pojavila se nova i vrlo zarazna bolest pod nazivom „Covid-19“. Bolest je izazvana novim virusom korona koji se u kratkom periodu proširio po celom svetu. Ovaj informativni list Saveznog ministarstva za zdravlje (BAG) daje odgovore na najčešća pitanja o novom virusu korona.

Infekcija novim virusom korona može da ima ozbiljne posledice. Neki ljudi umiru od te bolesti. Zbog toga je važno da se svi zašтите od novog virusa korona.

Lična odgovornost ostaje važna: od infekcije možete najefikasnije da se zašтите pridržavajući se pravila ponašanja i higijene koja su ilustrovana na naslovnoj strani ovog dokumenta i na plakatima Saveznog ministarstva zdravlja. Tu se misli na: redovno pranje ruku sapunom i održavanje rastojanja.

Važne obaveze i zabrane od 29. oktobra 2020.:

- Obavezno nošenje maski u gradskim jezgrima i centrima sela, na javnom otvorenom i zatvorenom prostoru koje pripada ustanovama i preduzećima
- Obavezno nošenje maski u celoj Švajcarskoj u sredstvima javnog prevoza, avionima, na železničkim i autobuskim stanicama i aerodromima
- Obavezno nošenje maski u srednjim i zanatskim školama
- Obavezno nošenje maski na poslu u zatvorenom prostoru, osim na sopstvenom radnom mestu, ukoliko se može držati preporučeno rastojanje
- Uvođenje nastave na daljinu na univerzitetima i višim školama
- Zabrana javnih manifestacija sa više od 50 osoba i privatnih manifestacija sa više od 10 osoba
- Zabrana spontanij okupljanja više od 15 osoba
- U restoranima maks. 4 osobe za istim stolom (ne važi za roditelje sa decom)
- Zabrana rada restorana i barova od 23:00 – 06:00
- Obaveza sedenja u restoranima i barovima: hrana i piće mogu se konzumirati samo u sedećem položaju
- Zabranjuje se rad klubova, diskoteka i plesnih lokala
- Rekreativne aktivnosti: zabrana sportskih aktivnosti sa više od 15 osoba, zabrana kontaktnih sportova, u zatvorenom prostoru nošenje maski i rastojanje, na otvorenom nošenje maski ili rastojanje; deca koja pohađaju obavezno obrazovanje mogu i dalje da upražnjavaju fizičke aktivnosti bez ograničenja.
- Kultura (muzika, pozorište, ples i slično) amateri: dozvoljene su aktivnosti do 15 osoba uz obavezno nošenje maski i održavanje rastojanja. Profesionalci: probe i nastupi su dozvoljeni.
- Nastupi horova su zabranjeni, dok su probe dozvoljene samo kod profesionalnih horova
- Raditi od kuće, ukoliko je moguće
- Obaveza karantina za putnike iz inostranstva

Napomena: u pojedinim kantonima važe stroža pravila.

Infekcija i rizici

Zašto su pravila za higijenu i ponašanje toliko važna?

Novi virus korona je novi virus protiv kog ljudi još uvek **nemaju imuni odgovor (imunitet)**. **Moguć je veliki broj infekcija i oboljenja**. Zbog toga moramo maksimalno da usporimo širenje novog virusa korona.

Moramo naročito da zaštitimo osobe koje su pod povećanim rizikom od teškog oboljenja.

To su:

- Starije osobe (što je osoba starija povećava se i rizik od težeg toka infekcije novim korona virusom. Prethodna oboljenja dodatno uvećavaju rizik.)
- Trudnice
- Odrasli sa sledećim prethodnim oboljenjima:
 - visok pritisak,
 - oboljenja srčane cirkulacije
 - dijabetes,
 - hronična oboljenja disajnih puteva,
 - kancer,
 - oboljenja i terapije koje oslabljuju imuni sistem,
 - teška prekomerna telesna težina (gojaznost, BMI od 40 ili više)

Ako niste sigurni da li ste posebno ugrožena osoba, obratite se svom lekaru.

Ako se svi budemo pridržavali pravila higijene i ponašanja, moći ćemo bolje da zaštitimo ugrožene osobe. Time doprinosimo da zdravstvene institucije mogu nastaviti dobro da zbrinjavaju ljude sa teškim oboljenjima. U ambulantama za intenzivnu negu je ograničen broj soba za lečenje i respiratora.

Imate više od 65 godina, trudni ste ili imate jedno od gore navedenih prethodnih oboljenja? Ovako možete da se zaštitite:

Od infekcije ćete se na najbolji način zaštititi ako nastavite da se pridržavate pravila higijene i ponašanja. Imajte u vidu sledeće preporuke:

- Temeljno i redovno perite ruke sapunom.
- Održavajte rastojanje u odnosu na druge osobe (najmanje 1,5 metara).
- Pridržavajte se obaveze nošenja maski u sredstvima javnog prevoza.
- Pridržavajte se pravila higijene i ponašanja i kada se sastajete sa prijateljima ili porodicom. Na primer, prilikom obroka nemojte da koristite isti escajg i nemojte da pijete iz iste čaše itd.
- Izbegavajte da se nađete na mestima gde je veliki protok ljudi u periodima najveće gužve (na primer, periodi kada svi putuju na posao sredstvima javnog prevoza ili na železničkoj stanici, nedeljna nabavka u supermarketu). Ako ipak morate da se zadržite na mestima sa velikim protokom ljudi i ne možete da održavate potrebno rastojanje, preporučujemo da nosite higijensku masku.

Da li imate jedan ili više simptoma bolesti kao što su kašalj (većinom suv), bolovi u grlu, kratak dah, bolovi u grudima, temperatura ili iznenadni gubitak čula mirisa i/ili ukusa? **Onda odmah pozovite svog lekara ili bolnicu. Čak i vikendom.** Opišite svoje simptome i recite da ste posebno ugrožena osoba.

Trudni ste i zato ste možda posebno ugroženi od težeg oblika infekcije virusom Covid-19. O čemu morate da vodite računa?

Ako ste trudni, potrebno je da se što je pre moguće zaštitite od infekcije novim virusom korona. Iz tog razloga, savetujemo vam da se pridržavate preporuka za posebno ugrožene osobe (pogledajte prethodni odgovor).

Prema propisu o zaštiti majki, vaš poslodavac je na radnom mestu dužan da na najbolji mogući način zaštiti trudnice od infekcije novim virusom korona. Ako to nije moguće, poslodavac mora da vam ponudi alternative. Ako nisu ispunjeni uslovi za nastavak odlaska na posao, vaš ginekolog vam može zabraniti da odlazite na posao.

Prema skorašnjim saznanjima o novom virusu korona, kod trudnica je moguć težak tok bolesti. To je naročito moguće ako, na primer, imate prekomernu telesnu težinu, ako ste starija osoba ili ako bolujete od određenih bolesti. I dalje nemamo odgovore na brojna pitanja u vezi sa trudnoćom i virusom Covid-19. U svakom slučaju, potrebno je da se majke i deca naročito zaštite iz predostrožnosti.

Ako primetite kod sebe simptome bolesti, odmah se obratite svom ginekologu da biste razgovarali o potrebnim koracima.

Kako se prenosi novi virus korona?

Virus korona se uglavnom prenosi bliskim i dužim kontaktom: kada ste na rastojanju manjem od 1,5 metara od inficirane osobe bez zaštite (npr. obe osobe nose masku). Što kontakt sa inficiranom osobom traje duže i što je bliskiji, to je veća mogućnost nastanka infekcije.

Novi virus korona može se preneti na sledeće načine:

- putem **kapljica i aerosola**: Ako inficirana osoba diše, govori, kija ili kašlje, kapljice koje sadrže virus mogu direktno da dospeju na sluzokožu nosa, ustiju ili očiju drugih ljudi u neposrednoj blizini (<1,5 m). Prenosenje putem najsitnijih kapljica (aerosola) preko većih razdaljina je moguće, ali do toga ne dolazi često. Ovakav način prenošenja mogao bi da se uzme u obzir kod aktivnosti koje zahtevaju pojačano disanje. To je na primer slučaj kod fizičkog rada, sporta, glasnog govora i pevanja. Isto važi i za duži boravak u nedovoljno provetrenim ili neprovetrenim prostorijama, naročito ako su male.

- preko **površina i ruku**: Kada inficirane osobe kašlju ili kijaju, kapljice koje prenose infekciju dospevaju im na ruke i na površine u njihovoj blizini. Druga osoba se može zaraziti ako rukama pokupi te kapljice, pa se zatim dodirne za usta, nos ili oči.

Kada je osoba zarazna?

Vodite računa o sledećem: ko oboli od novog virusa korona, zarazan je tokom dužeg perioda. Naime:

- Već **dva dana pre pojavljivanja** simptoma – dakle pre nego što osoba uopšte primeti da se zarazila.
- **Kada osoba ima simptome, tada je posebno zarazna.**
- **Do najmanje 48 sati nakon** što osoba oseti da je ozdravila. Iz tog razloga vodite računa o tome da još uvek održavate odstojanje i redovno perite ruke sapunom.

Simptomi, dijagnoza i lečenje

Koji simptomi se javljaju prilikom oboljevanja od novog virusa korona?

Sledeći simptomi se često javljaju:

- kašalj (najčešće suv)
- bolovi u grlu
- kratak dah
- bolovi u grudima
- temperatura
- nagli gubitak čula mirisa i/ili ukusa

Osim toga, mogući su i sledeći simptomi:

- glavobolje
- opšta slabost, malaksalost
- stomadne tegobe (mučnina, povraćanje, dijareja, bolovi u stomaku)
- curenje nosa
- bolovi u mišićima
- kožni osip

Simptomi se razlikuju po težini i mogu da budu i blagi. Takođe su moguće i komplikacije kao što je zapaljenje pluća.

Ako imate jedan česti simptom ili više njih, moguće je da ste oboleli od novog virusa korona.

U tom slučaju:

- **Ostanite kod kuće i izbegavajte kontakt sa drugim osobama.**
- **Obavite proveru na prisustvo virusa korona (check.bag-coronavirus.ch) ili pozovite svog izabranog lekara. Odgovorite na sva pitanja u okviru provere na mreži ili putem telefona na najprecizniji mogući način. Na kraju ćete dobiti preporuke u vezi sa ponašanjem i ako je to primenljivo, predlog da se testirate.**
- **Pročitajte uputstva o „izolaciji“ (www.bag.admin.ch/neues-coronavirus-downloads) i dosledno ih se pridržavajte.**

Ako ste stariji od 65 godina, trudni ste ili već bolujete od nečega, važi sledeće: u slučaju da imate jedan ili više čestih simptoma, odmah pozovite lekara. Čak i vikendom.

Da li ste nesigurni kako treba da se ponašate?

Proverom za virus korona na check.bag-coronavirus.ch nakon odgovora na neka pitanja dobićete preporuku o postupanju Saveznog ministarstva za zdravlje (na nemačkom, francuskom, italijanskom i engleskom).

Na internet stranici kantona Vo, pronaći ćete na coronavirus.unisante.ch/evaluation **proveru za virus korona na još 8 jezika.**

Provera za virus korona nije zamena za profesionalno medicinsko savetovanje, dijagnozu ni lečenje. Simptomi opisani u proveru mogu da se pojave i u vezi sa drugim bolestima koje zahtevaju drugi pristup.

U slučaju težih simptoma koji se pogoršavaju ili vas zabrinjavaju uvek se posavetujte sa lekarom.

Moje dete koje ima manje od 12 godina ima simptome. Kako moramo da se ponašamo? Da li moje dete može da ide u školu ili dnevni boravak?

Prema aktuelnim saznanjima, i deca mogu da se zaraze novim virusom korona. U poređenju sa omladinom i odraslim osobama, deca koja imaju manje od 12 godina ređe imaju simptome i prenose virus u odnosu na druge osobe.

1. situacija: dete i osoba sa kojom je ostvarilo blizak kontakt imaju simptome

Vaše dete ima simptome moguće infekcije novim virusom korona, a imalo je blizak kontakt sa osobom kod koje su prisutni simptomi infekcije (osoba starija od 12 godina). U ovom slučaju, dalje ponašanje zavisi od rezultata testa osobe sa kojom je dete imalo blizak kontakt:

- **U slučaju pozitivnog rezultata testa osobe sa kojom je dete imalo blizak kontakt:** Vaše dete mora da ostane kod kuće i treba da se testira u zavisnosti od dogovora sa pedijatrom. Pedijatar će vam pružiti informacije o tome kako treba da se ponašate.
- **U slučaju negativnog rezultata testa osobe sa kojom je dete imalo blizak kontakt:** Vaše dete sme da nastavi da ide u školu ili dnevni boravak 24 sata nakon što je prestalo da ima povišenu temperaturu ili nakon što se kašalj značajno ublaži.

2. situacija: dete ima simptome, ali nije imalo kontakt sa obolelom osobom

Vaše dete ima simptome moguće infekcije novim virusom korona, ali nije imalo blizak kontakt sa osobom kod koje su prisutni simptomi infekcije (osoba starija od 12 godina). U ovom slučaju, dalje ponašanje zavisi od simptoma i zdravstvenog stanja deteta:

- **Vaše dete ima simptome blage prehlade** (kijavica i/ili bol u grlu i/ili blag kašalj) **i dobro opšte zdravstveno stanje:** Vaše dete sme da nastavi da ide u školu ili dnevni boravak.
- **Vaše dete ima povišenu temperaturu, ali je u dobrom opštem zdravstvenom stanju:** Vaše dete mora da ostane kod kuće. Dete sme da nastavi da ide u školu ili dnevni boravak 24 sata nakon što je prestalo da ima povišenu temperaturu. Obratite se pedijatru ako dete ima povišenu temperaturu tri dana ili duže vreme.
Ako se kod deteta jave dodatni simptomi (stomačni problemi, glavobolja, bolovi u udovima, gubitak osećaja mirisa i ukusa), razgovarajte o daljim koracima sa pedijatrom.
- **Vaše dete ima jak kašalj i dobro opšte zdravstveno stanje:** Vaše dete mora da ostane kod kuće. Ono sme da nastavi da ide u školu ili dnevni boravak ako se kašalj poboljša u roku od tri dana. Obratite se pedijatru ako dete nastavi da ima jak kašalj duže od tri dana.
Ako se kod deteta jave dodatni simptomi (stomačni problemi, bolovi u glavi, bolovi u grlu, bolovi u udovima, gubitak osećaja mirisa i ukusa), razgovarajte o daljim koracima sa pedijatrom.
- **Vaše dete ima povišenu temperaturu i/ili loše opšte zdravstveno stanje:** Odmah se obratite pedijatru da biste razgovarali o daljim koracima.

Kako se leči oboljenje od novog virusa korona?

Lečenje se ograničava na umanjeње simptoma. Oboleli se izoluju radi zaštite drugih osoba. U slučaju težeg oboljenja je najčešće potrebno lečenje na odeljenju intenzivne nege u bolnici. U određenim uslovima je potreban i aparat za veštačko disanje.

Imate li tegobe, osećaj bolešljivosti ili simptome koji nisu povezani sa novim virusom korona?

Zdravstvene tegobe, bolesti i simptome koji nisu povezani sa novim virusom korona morate i nadalje da shvatate ozbiljno i lečite ih. Potražite pomoć i ne čekajte previše: pozovite lekara.

U kom trenutku moram da se testiram na novi virus korona?

Da li osećate da ste se razboleli ili ste primetili simptome infekcije novim virusom korona? Ostanite kod kuće, obavite proveru za virus korona ([check.bag-coronavirus.ch](https://www.check.bag-coronavirus.ch)) ili se obratite svom lekaru. Odgovorite na sva pitanja u okviru provere na mreži ili putem telefona na najprecizniji mogući način. Na kraju ćete dobiti preporuke u vezi sa ponašanjem i ako je to primenljivo, predlog da se testirate. Ostanite kod kuće dok ne dobijete rezultate testa.

Gde mogu da se testiram?

Testiranje obavljaju lekari, sprovodi se u bolnicama ili u posebnim centrima za testiranje. Možete da obavite proveru za virus korona ([check.bag-coronavirus.ch](https://www.check.bag-coronavirus.ch)). Ako ovaj test preporučuje da se testirate, dobićete uputstva o daljim koracima.

Na www.ch.ch/fr/coronavirus možete naći adrese internet stranica svih kantona. Ovde možete da pronađete informacije o novom virusu korona i kontaktne podatke.

U kojim slučajevima Veće snosi troškove PCR testiranja?

Od 25. juna 2020. Veće snosi troškove testiranja (sprovođenja molekularnih bioloških PCR testova) ukoliko su zadovoljeni kriterijumi ministarstva BAG. Na primer, takvi su slučajevi u kojima neka osoba ima simptome karakteristične za infekciju COVID-19 i lekar naloži sprovođenje testa na infekciju novim virusom korona. Osim toga, jedan od kriterijuma predstavlja i prijem poruke preko aplikacije SwissCovid o kontaktu sa inficiranom osobom.

Ako kriterijumi za testiranje ministarstva BAG nisu zadovoljeni, Veće neće snositi troškove testiranja. Na primer, takav je slučaj kada neka osoba mora da se testira pre putovanja ili ako to zahteva poslodavac.

Okupljanja, skupovi i slobodne aktivnosti

Koje vrste okupljanja su zabranjene?

Zabranjeno je spontano okupljanje više od 15 osoba u otvorenim prostorima. Otvoreni prostori su, na primer, javni trgovi, šetališta i parkovi.

Koja pravila važe za javne i privatne skupove?

Na privatnim skupovima u krugu porodice i prijatelja (koji se ne održavaju na javnim mestima, npr. kod kuće) može prisustvovati **najviše 10 osoba**. Ukoliko je moguće, izbegavajte privatne skupove.

Zabranjeno je da se održavaju skupovi sa više od 50 učesnika. To se odnosi na sve sportske, kulturne i druge manifestacije, izuzetak su sazivi parlamenta i opštinskih skupština. Kao i do sada, i dalje su dozvoljene političke demonstracije i sakupljanje potpisa za referendume i inicijative – uz neophodne zaštitne predostrožnosti.

Koja pravila važe za sportske i kulturne slobodne aktivnosti?

Sportske i kulturne slobodne aktivnosti dozvoljene su u zatvorenom prostoru do 15 osoba, ako se drži dovoljno rastojanje i ako se nose maske. Od nošenja maski se može odustati ako je prostor izrazito velik, kao na primer u halama za tenis ili velikim salama. Na otvorenom dovoljno je da se održava samo rastojanje. Ovo ne važi za decu mlađu od 16 godina.

U sferi profesionalnog bavljenja sportom i kulturom, dopušteni su treninzi i takmičenja odnosno probe i nastupi. Činjenica da prilikom pevanja dolazi do povećanog raspršivanja kapljica jeste povod da se zabrane amaterski horovi, probe su dozvoljene profesionalnim horovima.

Koja pravila važe za barove i restorane?

- Broj gostiju za istim stolom sme da iznosi najviše 4 osobe. Ovo se ne odnosi na roditelje sa decom.
- Na snazi je zabrana rada od 23:00 do 06:00.
- Obaveza sedenja u restoranima i barovima: hrana i piće mogu se konzumirati samo u sedećem položaju.

Koja pravila važe za diskoteke i plesne lokale?

Zabranjen je rad diskoteka i plesnih lokala, kao i održavanje plesnih manifestacija.

Rad od kuće

Ukoliko je moguće, radite od kuće. Tako ćete smanjiti broj kontakata, ali i širenje virusa.

Za zaposlenike koji ne mogu da rade od kuće važi Zakon o radu: poslodavac je dužan preduzeti odgovarajuće mere za zaštitu zdravlja zaposlenika.

Više informacija

Gde mogu da pronađem dodatne informacije na svom maternjem jeziku?

Dodatne pouzdane informacije o virusu Covid-19 i o drugim zdravstvenim temama možete naći na veb platformi migesplus.ch na adresi <https://www.migesplus.ch/themen/neues-coronavirus-covid-19>

Zatražite pomoć.

Šta mogu da uradim ako niko ne govori mojim jezikom i niko ga ne razume u bolnici?

Na samom prijemu u bolnicu zatražite usluge tumača. Usluge tumača su dostupne i putem telefona. Ako angažujete profesionalne tumače, ne morate da vodite pratioce za sobom kako bi prevodili te ih samim tim štite od infekcije. Pri medicinskim intervencijama imate pravo na to da razumete i da vas razumeju.

Morate da ostanete kod kuće, a trebaju vam namirnice ili lekovi?

Ili želite da pomognete nekome?

Posmatrajte svoje direktno okruženje:

- Možete li nekoga da zamolite za pomoć?
- Ili možete li nekome drugom da ponudite svoju pomoć?

Ostale opcije:

- obratite se opštinskoj ili gradskoj upravi
- koristite aplikaciju „Five up“
- Potražite više informacija na adresi www.hilf-jetzt.ch / www.aide-maintenant.ch

Ovde važi sledeće: Morate uvek da se pridržavate pravila higijene i ponašanja.

Da li se brinete ili vam je potrebno da razgovarate sa nekim?

Ovde ćete pronaći informacije:

- Na internetu na adresama www.dureschnufe.ch / www.santepsy.ch / www.salutepsi.ch
- Telefonsko savetovanje preko broja 143 (udruženje „Die Dargebotene Hand“)

Osećate li se ugroženo kod kuće? Tražite li pomoć ili zaštitu?

- Brojeve telefona i adrese e-pošte za anonimno savetovanje i zaštitu u celoj Švajcarskoj možete naći na adresama www.opferhilfe-schweiz.ch / www.aide-aux-victimes.ch / www.aiuto-alle-vittime.ch.
- U **hitnim slučajevima** pozovite policiju: Broj telefona **117**

Ostali bitni brojevi telefona:

- **Hitni poziv za sanitet** (ambulantna) **144**: ovaj broj je dostupan u celoj Švajcarskoj 24/7 za sve medicinske hitne slučajeve.
- **Linija za informacije** o novom virusu korona: ako pozovete broj **058 463 00 00** možete da dobijete odgovore na pitanja o novom virusu korona.
- **Ako nemate izabranog lekara: Medgate** vam je dostupan putem broja **0844 844 911** svakog dana i u toku noći.

Maske

U mnogim mestima u Švajcarskoj obavezno je nošenje maski. U suštini važi sledeće: Nosite masku kada niste kod kuće i kada ne možete u potpunosti da održite rastojanje od drugih osoba. Maske treba uvek da pokriva nos i usta.

Nošenje maski u javnim prostorima najpre služi za zaštitu drugih osoba. Inficirana osoba može da prenese infekciju već dva dana pre pojave simptoma, a da toga nije ni svesna. Ako u skućenom prostoru svi nosimo maske, bićemo zaštićeni od infekcija. Iako time nije zagarantovana apsolutna zaštita, ovom merom se otežava širenje novog virusa korona.

Gde važi obavezno nošenje maski?

- **Obavezno nošenje maske u javnom prevozu i avionu:** u sledećim prevoznim sredstvima i na sledećim mestima javnog prevoza morate nositi masku:
 - voz, tramvaj, autobus
 - žičare
 - brod
 - avion (na svim linijskim i čarter letovima, koji poleću ili sleću unutar Švajcarske)
 - na peronima, autobuskim i tramvajskim stajalištima, čak i kada ova mesta nisu zatvoreni prostori
 - na železničkim stanicama, aerodromima i drugim pristupnim zonama javnog prevoza, čak i kada ova mesta nisu zatvoreni prostori
- **Obavezno nošenje maski na javnim prostorima u celoj Švajcarskoj:** Na svim javnim prostorima koji pripadaju ustanovama i preduzećima obavezno je nošenje maski. To su, na primer:
 - prodavnice, tržni centri, banke i pošte
 - muzeji, biblioteke, bioskopi, pozorišta i koncertne sale
 - zoološki vrtovi, botaničke bašte i životinjski parkovi
 - restorani, barovi, igraonice i hoteli (izuzev soba za goste)
 - ulazne prostorije i garderobe bazena, sportskih objekata i fitnes centara
 - zdravstvene ustanove, ambulante i javno dostupni prostori bolnica i staračkih domova
 - crkve i verske institucije
 - socijalne institucije, savetodavni centri i smeštaji
 - prostori javne uprave dostupni javnosti, na primer socijalne službe, sudovi i unutrašnje prostorije dostupne javnosti u kojima se održavaju zasedanja parlamenta ili skupovi opština
 - pijace, uključujući božićne vašare
- **Obavezno nošenje maski na javnom prostoru:** Nošenje maske na javnom prostoru, kao što su ulica, trotoar, parkovi i igrališta, regulisano je na sledeći način:
 - u prometnim pešačkim zonama i u centrima sela.
 - svuda gde ima mnogo ljudi sa kojima ne možete da budete na stalnom rastojanju od 1,5 metara. Ovo važi i u slučaju kada sretnete prijatelje ili poznanike, pa ne možete da održite rastojanje.
- **Obavezno nošenje maski u zatvorenom prostoru na poslu:** Na poslu morate nositi masku u zatvorenim prostorijama. Ovo ne važi u slučaju da radite u izdvojenoj prostoriji ili ste u mogućnosti da držite odstojanje od 1,5 metara od drugih osoba. Takođe i u slučaju da iz sigurnosnih razloga ne smete nositi masku.
- **Obavezno nošenje maski u obrazovnim ustanovama sekundarnog stepena II:** U obrazovnim ustanovama sekundarnog stepena II, kao na primer u gimnazijama, zanatskim školama ili srednjim stručnim školama obavezno je nošenje maski. Mladi, nastavno i drugo osoblje moraju nositi maske. Nošenje maski je obavezno za vreme nastave, kao i u krugu škole.

Da li su mala deca i druge osobe izuzeti od ovih mera?

Deca mlađa od dvanaest godina nisu obavezna da nose maske. Osim toga, od ovih mera su izuzete osobe koje ne smeju da nose maske iz posebnih razloga, uključujući i medicinske razloge.

Ako nemam masku kod sebe, da li smem da stavim šal ili maramicu preko lica i nosa?

Ne, nošenje šala ili maramice predstavlja kršenje obaveznog nošenja maske. Šalovi ne štite u dovoljnoj meri od infekcije i ne štite druge osobe u dovoljnoj meri. Morate da nosite higijensku masku ili tekstilnu masku.

Putovanja/ulazak u Švajcarsku

Počev od 6. jula 2020. sva lica su obavezna da nakon ulaska u Švajcarsku iz određenih regiona provedu 10 dana u karantinu.

Ova mera je zasnovana na odredbi o merama za borbu protiv novog virusa korona (Covid-19) u

području međunarodnog putničkog saobraćaja i odnosi se na ulazak iz zemalja ili regiona sa povećanim rizikom od infekcije novim virusom korona.

Prijavite ulazak u zemlju u roku od dva dana [nadležnom kantonalnom telu](#) i pridržavajte se uputstava tog nadležnog tela.

Ako se lice ne pridržava boravka u karantinu ili obaveze prijave, to znači da je načinilo prekršaj prema Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti koji je kažnjiv u iznosu do 10.000 CHF.

Listu zemalja ili regiona u kojima je povećan rizik od infekcije novim virusom korona, kontaktne podatke kantonalnih nadležnih tela i izuzetke od obaveze karantina možete naći na adresi: www.bag.admin.ch/entry

Testovi na virus korona i praćenje kontakata sprečavaju lanac prenosa infekcije.

Zato su obe mere toliko važne.

Kako bismo uspostavili što je moguće „normalniji“ tok života, potrebno je da se sve osobe sa simptomima bolesti odmah testiraju na novi virus korona, čak i ako imaju blage simptome. Pored testova, važno je da sve osobe stave na raspolaganje svoje kontaktne podatke u svrhe praćenja kontakata, na primer, u restoranima. Razlog tome je što inficirane osobe mogu da prenesu bolest čak i ako se osećaju zdravo. Samim tim, testovi i praćenje kontakata prekidaju lanac širenja infekcije.

Ako je nalaz testa na virus korona pozitivan, neophodno je da se započne praćenje kontakata.

- Kantonska nadležna tela zajedno sa inficiranim licima utvrđuju sa kojim osobama je ostvaren blizak kontakt.
- Nadležna tela obavestavaju osobe sa kojima je inficirano lice ostvarilo kontakt o mogućoj infekciji i o daljim koracima.
- Čak i ako ove osobe nemaju nikakve simptome, moraju da budu u karantinu. Karantin traje deset dana od poslednjeg kontakta sa zaraženom osobom.
- Ako se tokom tog vremena ne utvrdi postojanje infekcije, nadležno telo će ukinuti [karantin](#).

Aplikacija SwissCovid

Osmislili smo aplikaciju SwissCovid za mobilne telefone jer želimo da suzbijemo nekontrolisano širenje novog virusa korona. Što više osoba koristi aplikaciju SwissCovid, ona će samim tim postajati sve korisnija. Osobe koje su duže vreme provele u blizini barem jednog lica, za koje se kasnije ispostavilo da je pozitivno na novi virus korona, biće obavestene putem aplikacije o mogućoj infekciji i daljim koracima. Privatnost ostaje zaštićena. Korišćenje aplikacije je besplatno i na dobrovoljnoj je bazi. Aplikaciju možete da preuzmete u prodavnicama Apple App Store i Google Play Store.

Aplikacija SwissCovid pomaže da se brže prekinu lanci širenja infekcije

Aplikacija SwissCovid za mobilne telefone (Android/iPhone) je namenjena tome da pomogne u suzbijanju novog virusa korona. Ona predstavlja dopunu klasičnog praćenja kontakata, to jest, praćenja novih infekcija u okviru kantona i samim tim pomaže u prekidanju lanaca širenja infekcije.

Aplikacija SwissCovid je dostupna u prodavnicama Apple Store i Google Play Store (na sledećim jezicima: nemački, francuski, italijanski, romanš, albanski, bosanski, engleski, hrvatski, portugalski, srpski, španski. Aplikacija će uskoro biti dostupna i na turskom i tigrinjskom jeziku.)

- [Google Play Store za Android telefone](#)
- [Apple Store za iOS uređaje](#)

Korišćenje aplikacije SwissCovid je besplatno i na dobrovoljnoj je bazi. Što više osoba instalira i koristi aplikaciju, samim tim se efikasnije potpomaže suzbijanje novog virusa korona.

Kako funkcioniše aplikacija SwissCovid?

Instalirajte aplikaciju SwissCovid na Apple ili Android mobilni telefon. Nakon toga više ništa ne morate da radite – potrebno je samo da imate kod sebe mobilni telefon sa uključenom funkcijom Bluetooth. Mobilni telefon preko Bluetooth veze šalje šifrovane ID-ove, takozvane kontrolne zbirove. To su dugi i nasumični nizovi cifara. Svi kontrolni zbirovi se automatski brišu sa uređaja nakon dve nedelje.

Aplikacija anonimno meri trajanje kontakta i rastojanje od drugih mobilnih telefona. Ova aplikacija beleži slučajeve **bliskog kontakta** (manje od 1,5 metara i duže od 15 minuta u periodu od jednog dana). Naime, u ovakvim situacijama postoji mogućnost prenosa virusa.

Slanje poruka

Ako je neki korisnik aplikacije SwissCovid pozitivno testiran na virus korona, ta osoba dobija šifru (Covid šifru) od kantonalnog nadležnog tela. Ta osoba može da aktivira funkciju slanja poruka u aplikaciji samo pomoću ove šifre. Na taj način se obaveštavaju drugi korisnici aplikacije sa kojima su ove osobe bile u bliskom kontaktu tokom infektivne faze (dva dana nakon pojave simptoma bolesti). Kada se unese šifra, obaveštavanje drugih korisnika se odvija automatski i anonimno.

Osobe koje su primile obaveštenje mogu da pozovu info-linije navedene u aplikaciji i da saznaju dalje korake. Pritom je privatnost očuvana u svakom trenutku. Ako osoba koja je primila obaveštenje već ima simptome bolesti, ona treba da ostane kod kuće, da izbegava kontakt sa drugima, da obavi proveru na virus korona ili da se javi svom lekaru.

Ako se ponašamo solidarno, svi mi možemo da pomognemo u prekidanju lanaca širenja infekcije.

Zaštita privatnosti

Podaci koje prikuplja aplikacija SwissCovid čuvaju se samo lokalno na mobilnim telefonima. Lični podaci ili podaci o lokaciji se ne šalju u centralno skladište ili na server. Samim tim niko ne može da rekonstruiše sa kime je neko imao kontakt i gde je došlo do tog kontakta. Sistem će se isključiti nakon što se završi kriza usled virusa korona ili ako se pokaže da aplikacija nije korisna.

Primio/la sam poruku preko aplikacije SwissCovid o tome da postoji mogućnost da sam inficiran/a. Da li imam pravo da se testiram?

Da, čim primite poruku o mogućoj infekciji možete da se testirate besplatno.

Ovaj test prepoznaje prisustvo infekcije čak i ako se nisu javili simptomi. Test treba da se obavi najranije 5 dana od moguće infekcije.

Ako je nalaz testa pozitivan, obratiće vam se nadležna kantonalna institucija i obavestiće vas o daljim koracima. Na taj način se doprinosi suzbijanju širenja virusa.

Da li ću nastaviti da primam platu ako sam odlučio/la da ostanem kod kuće nakon prijema poruke o mogućoj infekciji?

Ako ste primili poruku o tome da ste možda inficirani, pozovite info-liniju SwissCovid (broj telefona je sadržan u poruci koju ste primili preko aplikacije). Možete da saznate više informacija o ovim pitanjima.

U suštini, poslodavac dužan da nastavi da vam isplaćuje platu ako ste ostali kod kuće usled toga što ste primili poruku o mogućoj infekciji.

Nastavićete da primete platu samo ako je nadležno kantonalno telo naložilo karantin u vašem slučaju.

Šta je novi virus korona? Šta je SARS-CoV-2, a šta Covid-19?

Novi virus korona je otkriven krajem 2019. godine u Kini na osnovu neuobičajene učestalosti zapaljenja pluća u gradu Vuhanu u centralnom delu Kine. Virus je dobio naziv SARS-CoV-2 i pripada istoj porodici kao i izazivač „bliskoistočnog respiratornog sindroma“ MERS i „teškog akutnog respiratornog sindroma“ SARS.

Bolest koju izaziva novi virus korona dobila je zvanični naziv od strane Svetske zdravstvene organizacije (WHO) 11. februara 2020. godine: Covid-19, skraćeno za „coronavirus disease 2019“ ili na srpskom: „korona virusna bolest 2019“.

Prema trenutno dostupnim informacijama može se zaključiti da su životinje prenele virus na ljude i da se on sada širi sa čoveka na čoveka. Lokalno poreklo je najverovatnije riblja i životinjska pijaca u gradu Vuhanu koju su kineske vlasti u međuvremenu zatvorile.

Više informacija:

www.bag-coronavirus.ch

www.bag.admin.ch/neues-coronavirus

(nemački, francuski, italijanski, engleski)

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Bundesamt für Gesundheit BAG
Office fédéral de la santé publique OFSP
Ufficio federale della sanità pubblica UFSP
Federal Office of Public Health FOPH